

120. Popești, oraș Mihăilești, jud. Giurgiu**Punct: la nord de DJ 412 A**

Tip de sit: 12 (așezare fortificată), 111 (așezare deschisă), 114 (așezare rurală), 113 (așezare urbană)

Încadrare cronologică: 152 (Epoca bronzului mijlociu), 161 (Hallstatt timpuriu), 153 (Hallstatt mijlociu), 211 (La Tène timpuriu), 213 (La Tène târziu), 432 (Epoca medievală târzie), 5 (Epoca modernă)

Cod RAN: 104172.01; **Cod LMI:** GR-I-s-A-14816

Autorizație nr. 317/20.05.2021 pentru Sectorul B (v. *infra*); autorizație pentru supraveghere arheologică nr. 799/08.20.2021; autorizație de cercetare arheologică preventivă nr. 575/16.09.2021; autorizație de diagnostic arheologic nr. 300/03.05.2022 pentru Sectorul C (v. *infra*).

Colectiv: Nona Palincaș – responsabilă științific; Silviu Ene, membru în colectiv; Alexandru Ciornei, membru în colectiv (Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”).

Finanțare: Pentru lucrările din Sectorul B, respectiv cele din aria cimitirului satului, deoarece proprietarul terenului, care este parohia locală, nu are fonduri, s-a recurs la soluția de compromis a împărțirii cheltuielilor între beneficiarii direcți (cei care au nevoie de gropi de morminte și de cavouri), responsabilă științific și Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”. Pentru supravegherea și cercetarea preventivă din Sectorul C, finanțarea a fost asigurată de Primăria orașului Mihăilești, jud. Giurgiu, ca parte adițională la costurile proiectului „Extindere sistem distribuție gaze naturale în satele Popești și Novaci aparținătoare orașului Mihăilești, jud. Giurgiu”, realizat de S.C. I.R.I.G.C. Impex S.R.L. Diagnosticul de teren a fost finanțat de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”.

Perioada desfășurării cercetării: 2022

Descrierea lucrărilor

Situl se află la nord de DJ 412 A, pe un promontoriu de formă triunghiulară, care a fost divizat, în pre- și protoistorie, în trei sectoare – A, B și C –, numite și așezări, prin construirea de șanțuri de apărare paralele. Lucrările de arheologie s-au făcut în Sectoarele B și C.

În Sectorul B s-au continuat săpăturile din aria cimitirului satului, în abordarea „mormânt cu mormânt” instituită în 2019 (Palincaș 2021). S-au cercetat astfel 13 gropi de morminte și patru cavouri, totalizând aprox. 30 de zile de lucru.

În Sectorul C s-au făcut lucrări de supraveghere și de cercetare preventivă cerute de extinderea sistemului de distribuție de gaze naturale în jumătatea de nord a satului, deoarece aceasta suprapune situl. Limita de sud a lucrărilor de supraveghere este la DJ 412 A. Cercetarea preventivă s-a făcut cu începere de la intersecția străzilor Cetății și Nucetului spre nord și de la str. Iasomieii nr. 10 spre nord și continuând cu str. Alunișului. Fiind un proiect de investiție publică cu amplasare în satul contemporan, lucrările de arheologie s-au restrâns la suprafața afectată de proiect, respectiv un șanț de cca. 50 cm lățime și 1,10 m adâncime, situat de-a lungul marginii părții asfaltate a străzilor menționate. Pe cea mai mare parte a traseului acestor șanțuri, depunerea arheologică fusese distrusă de

șanțurile pentru instalarea de conducte de alimentare cu apă, făcute fără asistență arheologică și pentru amplasarea cărora nu aveam nici o documentație.

Totodată, în Sectorul C am făcut și un diagnostic de teren (periegheză) pentru a marca mai precis ce resturi arheologice se mai văd la suprafață terenului și a vedea raportul dintre acestea și observațiile făcute cu ocazia instalării conductelor de gaze.

Rezultatele cercetării**Sectorul B****Epoca La Tène**

S-au putut observa, în funcție de zona din cimitir, existența a minimum trei și maximum șase nivele de călcare de epocă La Tène, imaginea obținută fiind similară cu cea din campaniile anterioare (fig. 1).

Hallstatt-ul mijlociu

Dintre diversele resturi ale locuirii Basarabi (Hallstatt C) cea mai remarcabilă este vatra de la adâncimea de -1,70 m, cu amprentă termică de cca. 10 cm, găsită în partea de sud-vest a cimitirului, la mai puțin de 10 m de zona în care, în 2020, s-a găsit un strat și o groapă cu mult material ceramic. Aceasta completează imaginea locuirii Basarabi, dar arată și amploarea distrugerii provocate de cimitirul contemporan, deoarece depunerea de deasupra gropii fusese aproape complet distrusă de un mormânt din ultimele decenii.

Epoca bronzului

Materiale din Bronzul târziu s-au găsit numai sporadic, în poziție secundară, de regulă în umplutura mormintelor recente.

Sectorul C

De-a lungul șanțurilor s-a obținut următorul profil: cu excepția capătului de nord al str. Nucetului și, în continuare, a porțiunii din str. Cetății de după intersecția cu str. Nucetului, peste tot sub substrucția drumului de asfalt există un strat de 20-45 cm grosime sau uneori mai mult, negru sau negru-gri, cu material organic. Spre capătul de nord al str. Nucetului, în locul său este o depunere de materiale de la construcții recente, puse ca umplutură a unei albieri mari a drumului mai vechi, pe vremea când acesta nu era încă asfaltat. Dedesubt se află un strat loessoid, argilos, brun-roșcat, pe alocuri brun-gălbui. În capătul de nord al str. Cetății, acesta apare direct sub substrucția drumului asfaltat. S-au luat probe de pământ pentru că acesta ar putea proveni de la lucrări agricole antice. În unele locuri, acest strat brun roșcat suprapune unul similar, dar cu nuanță de brun gălbui, care în Sectoarele A și C este steril arheologic.

În general, materialele arheologice au fost foarte puține, cele mai multe de epocă modernă, cu câteva cioburi foarte mici (unele friabile, care s-au fărâmițat la manevrare) ce păreau să fie preistorice. La str. Nucetului, nr. 30 s-a intersectat un bordei cu instalație de încălzire (fig. 2), iar la str. Nucetului, nr. 34, care avea și o refacere. Traversate de șanțul săpat pentru conducta de apă, niciunul dintre bordeie nu avea elemente de datare. Nu pot fi totuși mai recente de sec. XIX, deoarece nici cei mai vârstnici locuitori ai satului nu au auzit vreodată de existența vreunui bordei în sat.

Cu ocazia perieghezei, s-au marcat locurile în care

materiale arheologice mai apar la suprafața solului. S-au identificat asemenea locuri în grădinile curților caselor. Cu excepția câtorva cioburi ce ar putea fi protoistorice, ceramica recuperată este medieval târzie / premodernă. Cum cele mai multe dintre curți au suprafața pavată cu diferite tipuri de dale, observațiile noastre constituie doar limita inferioară a posibilei distribuții a resturilor de locuire anterioare satului contemporan.

Arhiva documentară și materialele sunt la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, în curs de prelucrare.

Concluzii

Cercetările din Sectorul B, din aria cimitirului, confirmă și completează observațiile făcute în campaniile din 2019-2021. Pentru Sectorul C, lucrările din 2022 au livrat primele date despre ce se află în pământ. Totuși, profilele obținute sunt foarte diferite de rezultatele periegezei, ceea ce înseamnă că ele nu sunt reprezentative pentru tot restul sitului.

Subliniem din nou că alocarea de fonduri pentru cercetări sistematice în aria cimitirului este imperios necesară, deoarece depunerea arheologică de aici este prea consistentă (minim 1,60 m grosime) pentru a putea fi cercetată cu limitele materiale și de timp pe care le avem în regimul actual de lucru (de regulă 1 – 1,5 zi-lumină între anunțul unui deces și înmormântare).

Abstract

In Sector B of the settlement, preventive excavations carried out in the area of the contemporary village cemetery, on a grave-by-grave basis, yielded results similar to those from the previous campaigns (Palincaș 2021): three to six Late La Tène living floors (fig. 1), depending on the location of the new graves and vaults, a Basarabi (Hallstatt C) hearth, close to an area with abundant sherds and one pit excavated in 2020, as well as dislocated Late Bronze Age artefacts.

In Sector C, the archaeological works were occasioned by the installation of gas pipelines in the part of the village superimposing the archaeological site and were limited to the pipeline trenches: ca. 1.10 m deep and 0.50 m wide. Despite much of the archaeological deposit being previously destroyed by trenches dug to install water pipelines with no archaeological assistance, it was still possible to obtain a profile of the previous habitation remains in the area: underneath the asphalt and the supporting layer of cobble and sand, there was a black or greyish-black, 20-45 cm thick or more, layer of organic material; this superimposed a reddish brown clayish loessic deposit, possibly resulted from agricultural activities (pedological analysis pending); among the few tiny sherds recovered, some might be prehistoric; underneath the reddish brown layer and sometimes in its stead there was a yellowish brown layer, similar in texture with the reddish brown one and known from Sectors A and B of the settlement to be archaeologically sterile. Two dugouts were identified (fig. 2). Neither of them had any datable content, but they cannot be more recent than the 19th century. These are the first profiles through Sector C, but their relevance is limited

since during a field survey from the same year we identified archaeological materials – primarily late mediaeval and early modern - on the surface of the gardens of various houses of the village, mainly towards the margins of the promontory, and no corresponding habitation remains appeared in the profiles of the gas pipelines.

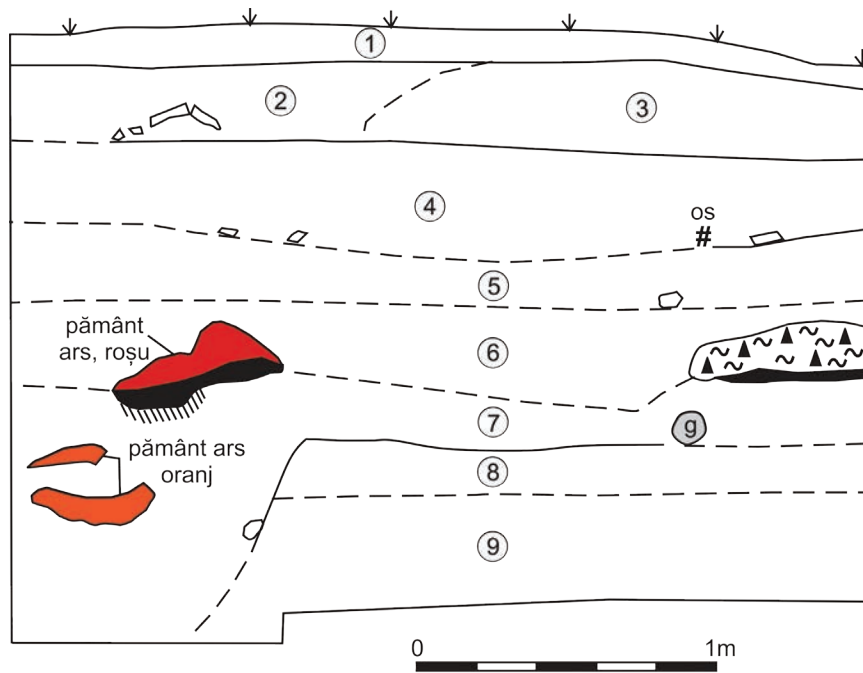
Illustrations list

Fig. 1. Popești. Northern profile of the Maria Avram's grave: 1. topsoil; 2. brownish-greyish yellow clay with whitish orange and black pigments, all minute; 3. brownish yellow clay like no. 2, but without the grey shade; possibly adobe wall; 4. light brown earth with rare and small orange pigments; 5. approximately like no. 4, but of a darker brown shade; 6. yellowish brown earth with numerous very small yellow (clay) and white (calcareous concretion and/or bone) pigments; 7. greyish brown earth with rare and very small red and black pigments; 8. brown earth with very rare red pigments; 9. archaeologically sterile layer.

Fig. 2. Popești. 30 Nucetului St.: Western (a.) and eastern (b.) profiles of the dugout: 1. asphalt; 2. earth with abundant cobble and sand / road substructure; 3. brown earth with patches of yellowish brown clay and with small, burnt, red, white and black pigments; 4. reddish brown earth with small patches of brown earth; 5. brown earth with rare patches of yellowish brown clay and very, very rare, burnt, red and black pigments; 6. yellowish brown, loessic, clayish deposit, also with black pigments on the eastern profile; 7. brownish red burnt layer, brick red at the exterior and lower ends / area of firing with thermal print. Cenușă = ashes; arsură roșie = burned to red; cărbune = charcoal; șanț de apă = trench for water pipes.

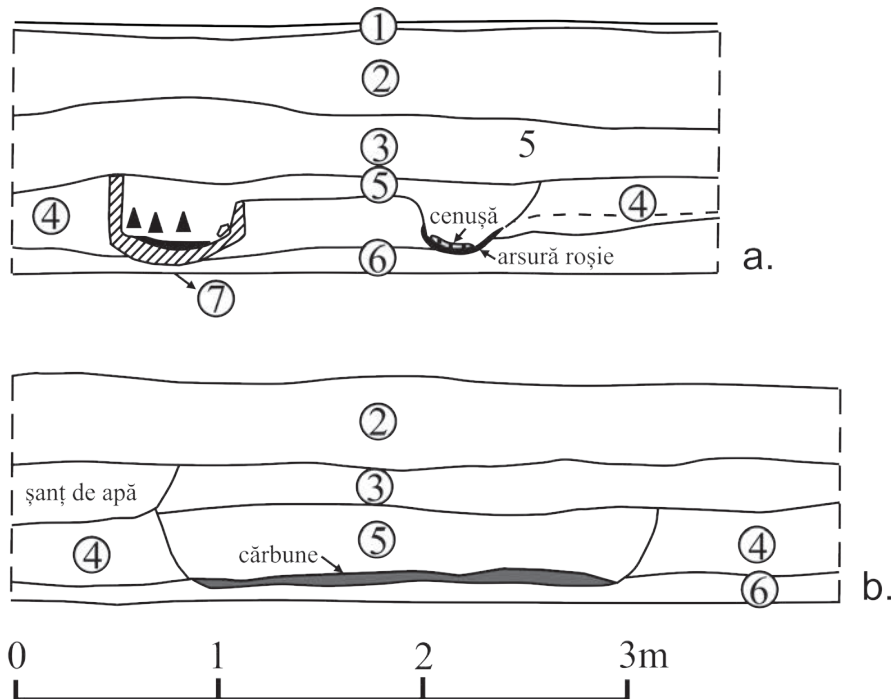
Bibliografie:

Palincaș 2021 - Palincaș, N., *The new structure of of the dava at Popești (Giurgiu Co., Southeastern Romania, 2nd Century BC – c.AD 6), based on the 2019-2020 preventive excavations. The first data*, in MCA. NS, 17, 2021, p. 49-70.

▲ ciob / sherd; ~ chirpic / adobe; # os / bone; Ca○ concrețiune calcaroasă / calca-
reous concretion; strat de arsură oranj / orange burnt layer; strat
de arsură roșie / red burnt layer; strat de arsură neagră / black burnt layer.

Fig. 1. Popești. Profilul de nord al mormântului Mariei Avram: 1. vegetal actual; 2. lut galben-brun-cenușiu cu pigmenți oranj-albi și negri, toți minusculi; 3. lut galben-brun ca nr. 2, dar fără nuanța cenușie; posibil perete de chirpic; 4. pământ brun deschis cu rari și mici pigmenți oranj; 5. cam ca nr. 4, dar brun mai închis; 6. pământ brun gălbui cu numeroși pigmenți galbeni foarte mici (lut) și albi (concrețiuni calcaroase și/sau oase); 7. pământ bun-gri cu rari pigmenți roșii și negri, foarte mici; 8. pământ brun cu foarte rari pigmenți roșii; 9. steril arheologic.

▲ - fragmente de cărămidă

Fig. 2. Popești. Str. Nucetului, nr. 30: Profilele de vest (a.) și de est (b.) ale bordeiului: 1. asfalt; 2. pământ cu mult pietriș și nisip/ substrucția drumului; 3. pământ brun cu pete de lut brun-gălbui și cu mici pigmenți roșii, albi și negri, arși; 4. pământ brun cu tentă roșcată, cu mici lentile de pământ brun; 5. pământ brun cu rare lentile de lut brun gălbui și foarte, foarte rari pigmenți roșii, arși, și negri, arși; 6. depozit loessoid argilos, brun gălbui, care pe profilul de nord-est conține și pigmenți negri; 7. arsură roșie-brună, cărămizie spre exterior și jos/zonă de ardere cu amprentă termică.